

Rozvojová spolupráce EU

Petr Halaxa

Ministerstvo zahraničních věcí

Letní škola rozvojových studií
Univerzita Palackého v Olomouci

3. září 2012

Obsah prezentace

- Evropská rozvojová politika
 - Vývoj a legislativní rámec
 - Cíle, principy a závazky
 - Financování a finanční nástroje vnější akce EU
 - Realizace rozvojové spolupráce
- Účast ČR
- diskuse

Cíle evropské rozvojové politiky

- Boj proti chudobě
- Podpora udržitelného rozvoje
 - dimenze sociální, ekonomická a environmentální
- Začlenění rozvojových zemí do světové ekonomiky
- Podpora dodržování lidských práv a demokracie
- Nové výzvy
 - Klimatické změny
 - Dopady hospodářské krize
 - Potravinové zabezpečení
 - Bezpečnostní hrozby
 - Noví aktéři v rozvoji

Vývoj rozvojové politiky EU

- 2000 MDGs
- 2002 International Conference on Financing for Development (Monterrey, Mexiko)
- 2005 Pařížská deklarace – mezinárodní závazky k efektivnost
Evropský konsensus o rozvoji
Finanční závazky ODA
„dělba práce“ v rámci EU
Závazky ke koherenci politik pro rozvoj (PCD)
- 2008 Akční plán z Akkry
Doha Declaration on Financing for Development
krize cen potravin

Vývoj rozvojové politiky EU

- 2009 Lisabonská smlouva vstupuje v platnost
finanční a hospodářská krize
- 2010 změny v souvislosti s Lisabonskou smlouvou
MDG Summit - závazek EU 1 mld. EUR na MDGs
- 2011 vznik EEAS a DG DEVCO
události v severní Africe
Busan - mezinárodní závazky k efektivnost
- výhled 2012 Rada EU přijme závěry k nové rozvojové politice
EU a k budoucnosti rozpočtové podpory
probíhá vyjednávání finančních nástrojů vnější
akce EU pro období 2014 - 2020

Evropský konsensus o rozvoji (2005)

Hlavní cíl

- boj proti chudobě, zejména úsilí o splnění Miléniových rozvojových cílů (MDGs)

Principy

- rozvoj na základě demokratických hodnot
- primární odpovědnost rozvojových zemí

Závazky EU

- finanční závazky navyšování pomoci (+ polovina nárůstu do Afriky)
- důraz na zvýšení efektivity
- závazek zlepšení koherence politik pro rozvoj v řadě oblastí

Miléniové rozvojové cíle (MDGs)

1. Snížení chudoby na polovinu
2. Základní vzdělání pro všechny
3. Stejně příležitosti pro ženy a muže
4. Snížení dětské úmrtnosti o 2/3
5. Snížení mateřské úmrtnosti o 3/4
6. Zastavit šíření AIDS, malárie a TBC
7. Udržitelné životní prostředí, přístup k vodě
8. Nové partnerství pro rozvoj

Legislativní rámec

Lisabonská smlouva (2009)

- **Hlava III:** Spolupráce se třetími zeměmi a humanitární pomoc
- **3 kapitoly (články 208 – 214)**
 - Rozvojová spolupráce (208 – 211)
 - Hospodářská, finanční a technická spolupráce se třetími zeměmi (212 – 213)
 - Humanitární pomoc (214)

Legislativní rámec

Lisabonská smlouva: Článek 208

1. ... Politika rozvojové spolupráce Unie a politika, kterou v této oblasti vedou členské státy, se **navzájem doplňují a posilují**. Hlavním cílem politiky Unie v této oblasti je **snížení a výhledově i vymýcení chudoby**. Unie přihlíží k cílům rozvojové spolupráce při provádění politik, které by mohly mít vliv na rozvojové země.

Legislativní rámec

Lisabonská smlouva: Článek 208

2. Unie a členské státy **dodržují závazky** a přihlížejí k cílům, které schválily v rámci **Organizace spojených národů** a ostatních příslušných **mezinárodních organizací**.

Legislativní rámec

Lisabonská smlouva: Článek 209

1. Evropský parlament a Rada přijmou řádným legislativním postupem opatření nezbytná pro provádění politiky rozvojové spolupráce, která se mohou týkat **víceletých programů spolupráce s rozvojovými zeměmi** nebo **tematicky zaměřených programů**.
2. ...
3. **Evropská investiční banka** za podmínek stanovených ve svém statutu přispívá k provádění opatření

Legislativní rámec

Lisabonská smlouva: Článek 210

1. ... členské státy **koordinují své politiky** v oblasti rozvojové spolupráce a vzájemně **sladují své programy pomoci**, včetně svého vystupování v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích. Mohou přijímat společná opatření.

Legislativní rámec

Lisabonská smlouva: Článek 21

Unie dbá na soudržnost mezi jednotlivými oblastmi své vnější činnosti a mezi těmito oblastmi a svými ostatními politikami. Rada a Komise, jimž je nápomocen vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, zajišťují tuto soudržnost a za tímto účelem spolupracují.

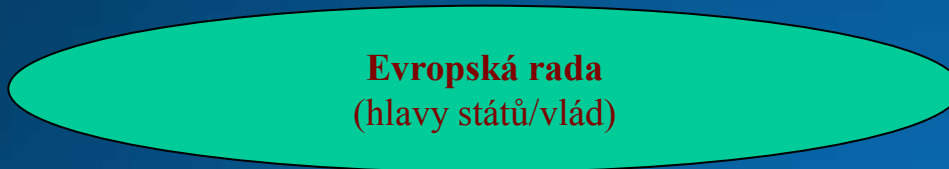
Koherence politik pro rozvoj

Řada jiných politik má významný vliv na rozvojové země !

- 1) Obchod
- 2) Životní prostředí
- 3) Klimatické změny
- 4) Bezpečnost
- 5) Zemědělství
- 6) Rybolov
- 7) Sociální koheze a zaměstnanost
- 8) Migrace
- 9) Výzkum a inovace
- 10) Informační technologie
- 11) Doprava
- 12) Energetika

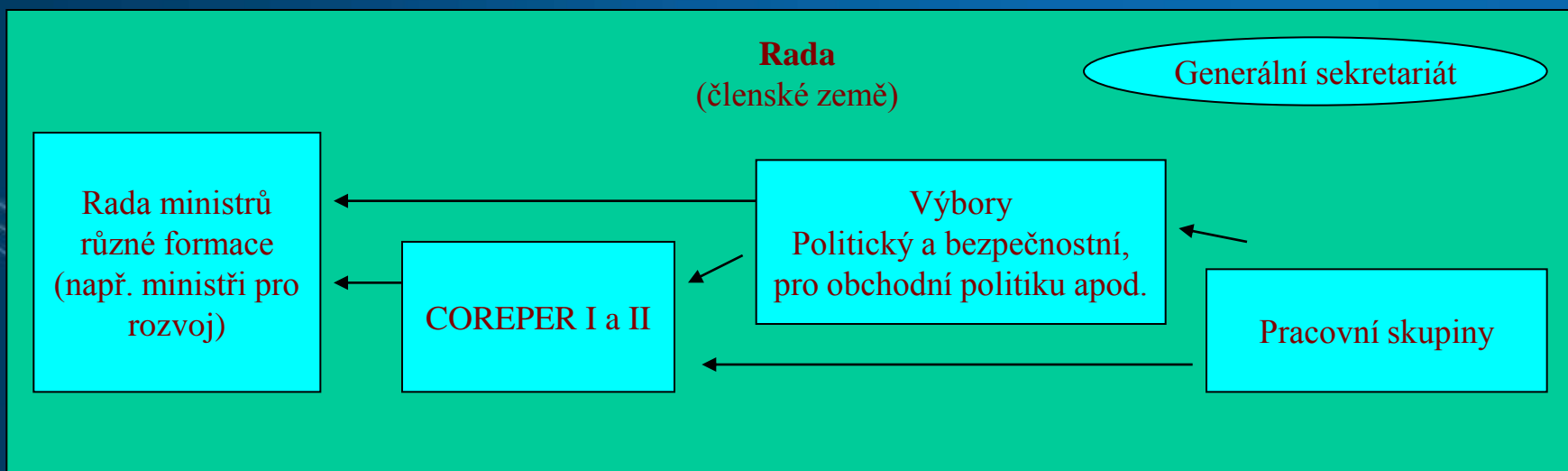
Rozhodovací procedura v EU

Členské země

Rozhodnutí

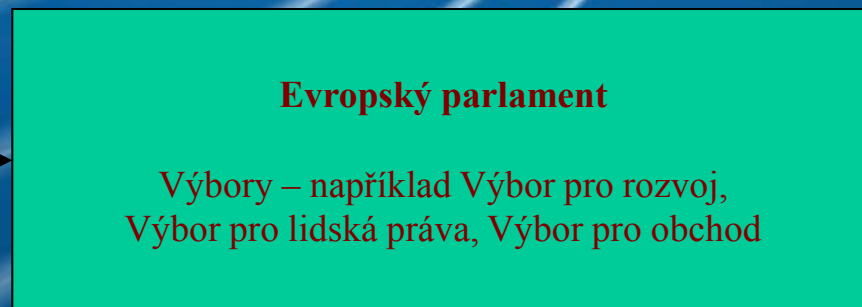
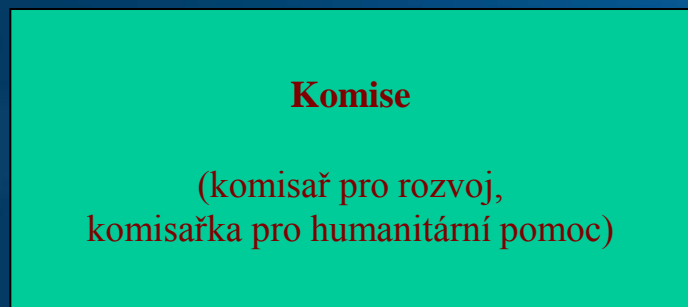
Politický směr

Návrhy

Spolurozhodování

Názory

Tvorba evropské rozvojové politiky

ČS a EK usilují o sladění a harmonizaci politik a nástrojů.
Výsledkem jednání jsou tzv. závěry Rady EU
(tj. společná pozice EU)

Negociace jsou často obtížné, protože

- ČS mají různé priority
- ČS mají různé ambice a cíle, různá očekávání
- ČS mají různé představy jak cílů dosáhnout

Příklady závazků ČS EU

- Bojovat proti chudobě
- Dosáhnout splnění všech MDGs
- Navýšit objem ODA
- Podpořit demokracii, dodržování lidských práv
- Zvýšit efektivnost rozvojové pomoci
(dělbá práce, výměna informací, transparentnost)
- Podpořit mobilizaci domácích zdrojů v rozvojových zemích
(např. dobrá správa daní)
- Navýšit prostředky na boj proti klimatickým změnám
- Chránit biodiverzitu a životní prostředí
- Usilovat o oddlužení rozvojových zemí
- Podpořit zapojení rozvojových zemí do mezinárodního obchodu
- a celá řada dalších ...

Plnění sleduje například každoroční EU Accountability report.¹⁷

Finanční závazky

Finanční závazky přijaté na úrovni EU v roce 2005:

	do roku 2010	do roku 2015
Kolektivní EU 27	v průměru 0,56 % HND	v průměru 0,7 % HND
Individuální „EU 15“	minimálně 0,51 % HND	minimálně 0,7 % HND
Individuální „EU 12“	usilovat o 0,17 % HND	usilovat o 0,33 % HND

Finanční rozměr

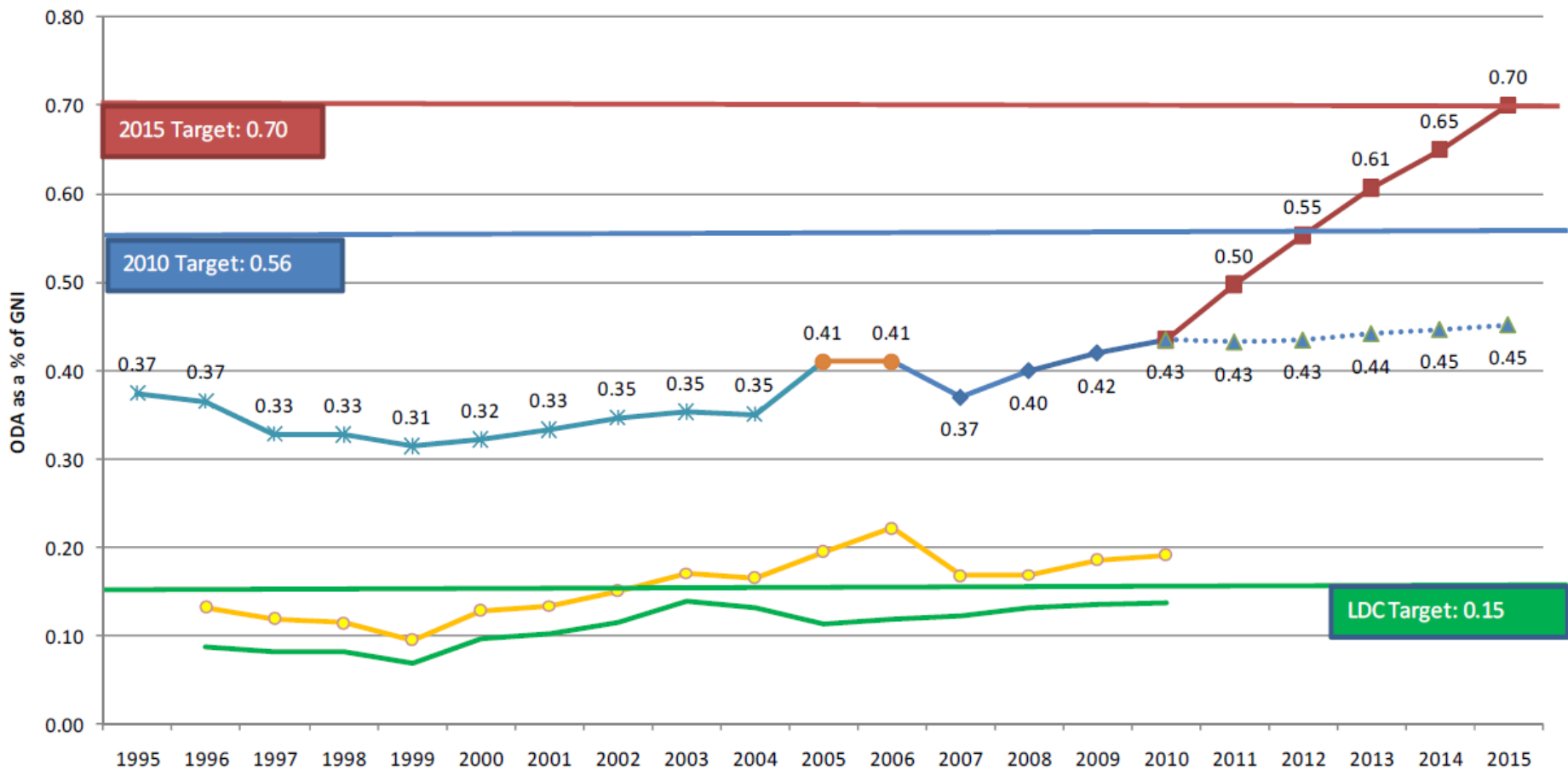
- Evropská unie je největším světovým poskytovatelem rozvojové pomoci – z Evropy plyne kolem 60 % světových prostředků určených na rozvojovou pomoc.
- Celkový objem přes 50 mld. EUR ročně odpovídal v roce 2010 průměrně 0,43 % HND

EU27 - ODA as a % of GNI

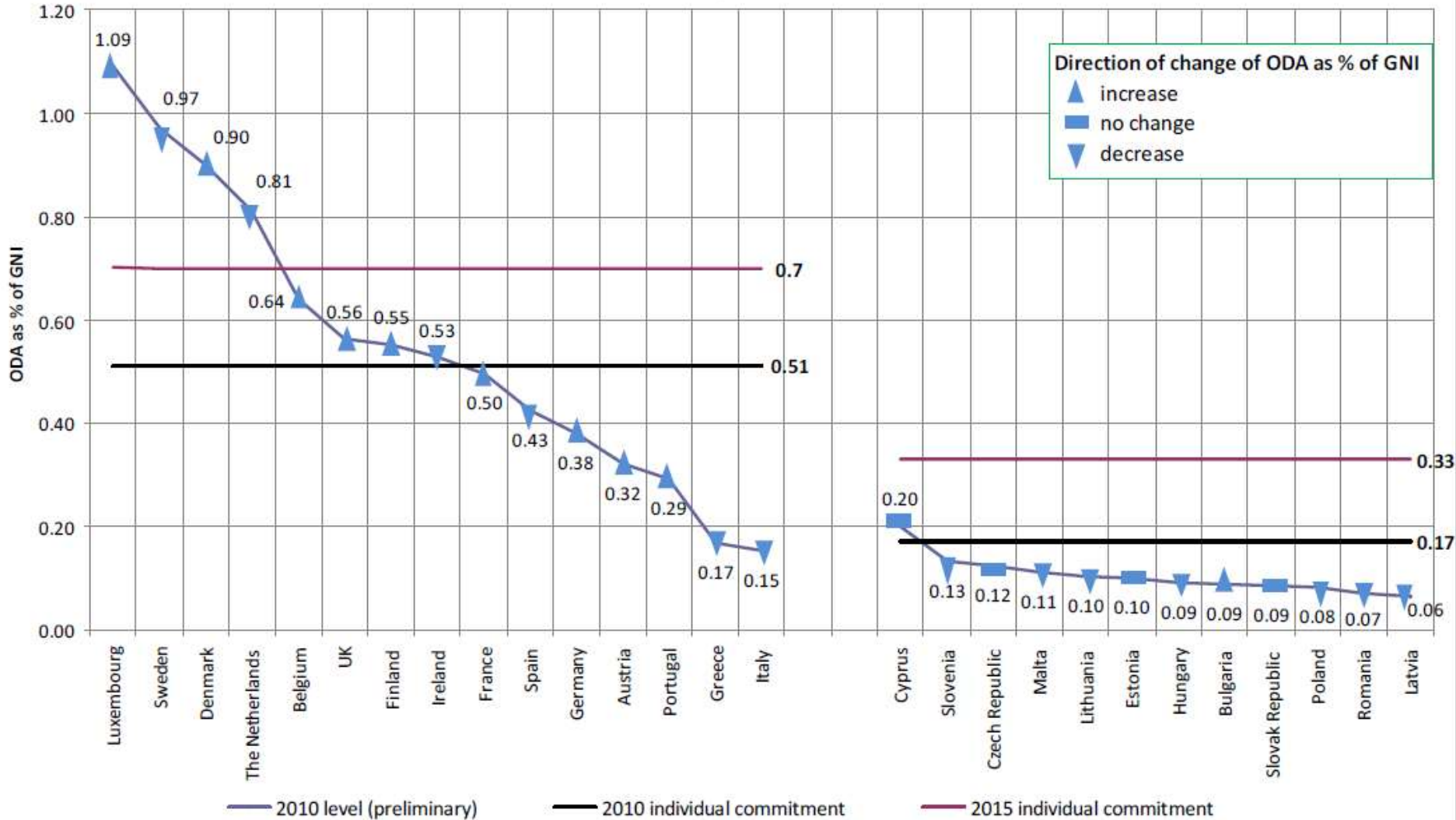
Historical data and projections for reaching 2015 targets

Obdělníkový výstřezek

* EU15
 ● EU25
 ◆ EU27
 ● EU15 ODA to Africa
 — EU15 ODA to LDCs
 ■ Required linear increase
 ● EU27 Commission projections or MS forecasts

Gap between 2010 ODA levels and agreed individual targets of the 27 EU Member States and direction of change from 2009 to 2010

Původ finančních závazků...

Rezoluce VS OSN z 24. října 1970 (závazek do roku 1975 !)

(43) In recognition of the special importance of the role which can be fulfilled only by official development assistance, a major part of financial resource transfers to the developing countries should be provided in the form of official development assistance. Each economically advanced country will progressively increase its official development assistance to the developing countries and will exert its best efforts to reach a minimum net amount of 0.7 per cent of its gross national product at market prices by the middle of the Decade.

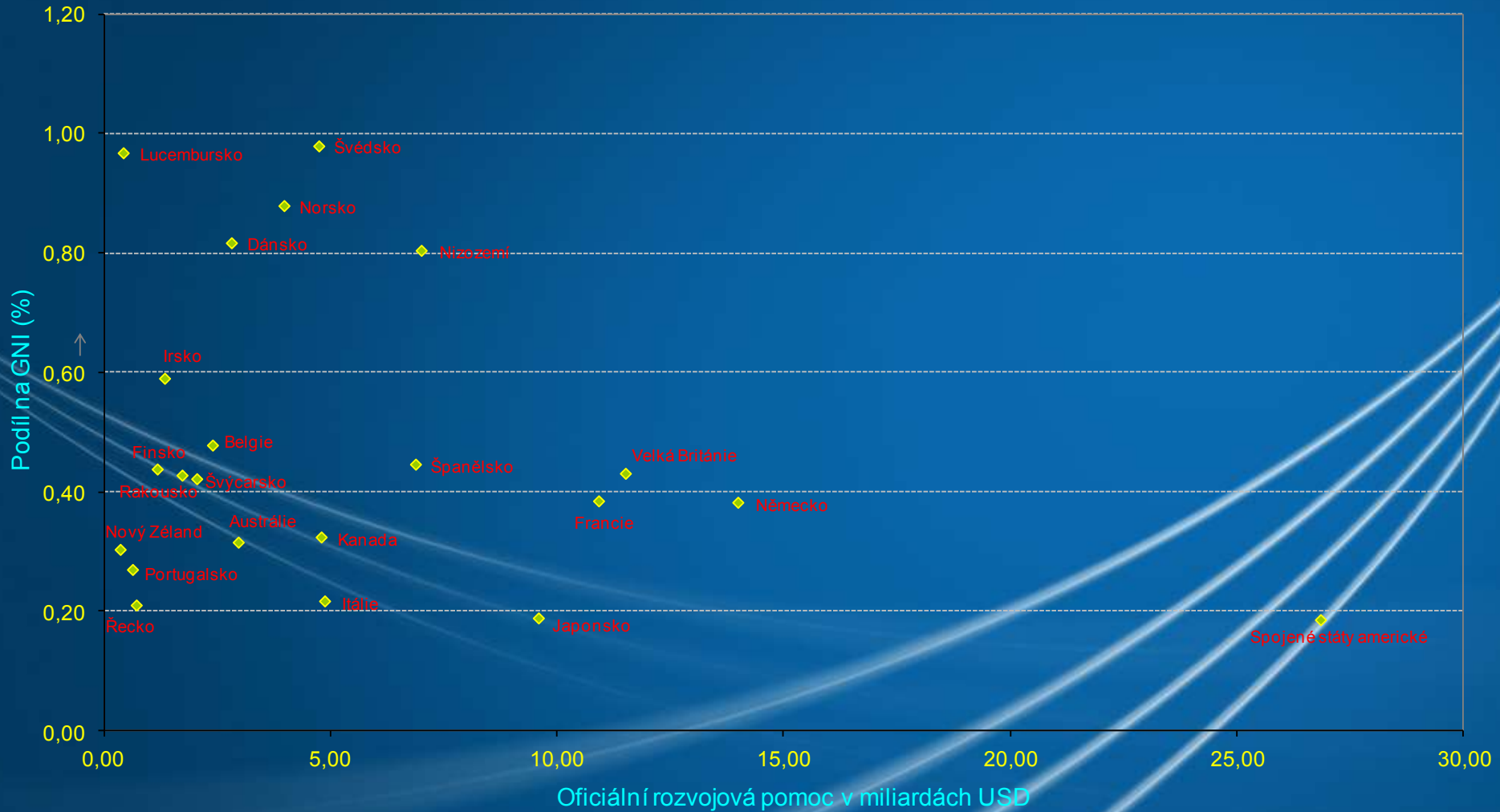
General Assembly—Twenty-fifth Session

RESOLUTIONS ADOPTED ON THE REPORTS OF THE SECOND COMMITTEE

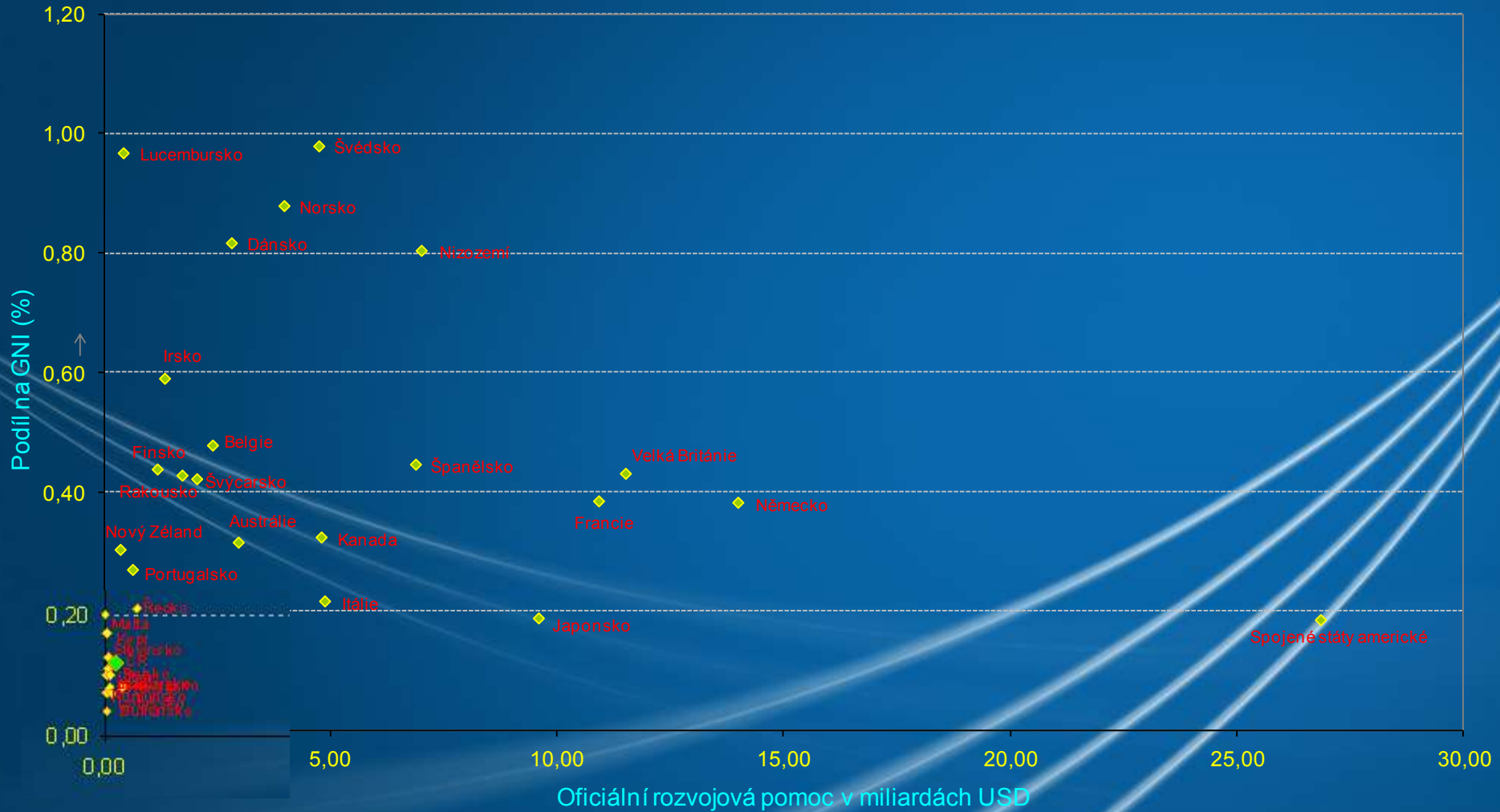
CONTENTS

<i>Resolution No.</i>	<i>Title</i>	<i>Item</i>	<i>Date of adoption</i>	<i>Page</i>
2626 (XXV)	International Development Strategy for the Second United Nations Development Decade (A/8124 and Add.1)	42	24 October 1970	39

Hodnota Oficiální rozvojové pomoci a její podíl na GNI zemí OECD DAC

Hodnota Oficiální rozvojové pomoci a její podíl na GNI

Od politiky k realizaci

Jednotlivé kroky:

- 1) Formulace politiky
- 2) Rozhodnutí o podobě nástrojů
- 3) Zpracování a schválení strategických plánů
- 4) Rozhodnutí o finančních alokacích
- 5) Realizace – výběrová řízení
- 6) Hodnocení výsledků

Financováno z veřejných zdrojů

- jde o veřejné informace.

Strategie EU pro jednotlivé země

Zveřejněny na internetových stránkách EK

The screenshot shows the European Commission website for 'Geographical Partnerships' and 'Country Strategy Papers'. The main content area is titled 'Country Strategy Papers 10th EDF'. Below this, there is a section for 'Country Strategy Papers 2008-2013 - 10th EDF' with a sub-heading 'Strategy documents approved by the Commission'. A table lists the documents for various countries, including Angola, Antigua, Bahamas, Barbados, Belize, Benin, and Botswana. The table columns are: Country, Scanned Version, Printable Version, Executive Summary, Addendum to CSP following mid-term review, and Addendum to CSP following end-term review.

Country	Scanned Version	Printable Version	Executive Summary	Addendum to CSP following mid-term review	Addendum to CSP following end-term review
Angola		-		-	-
Antigua		-		-	-
Bahamas		-		-	-
Barbados		-		-	-
Belize		-		-	-
Benin		-		-	-
Botswana		-		-	-
Burkina Faso		-		-	-

Financování rozvojové pomoci EU

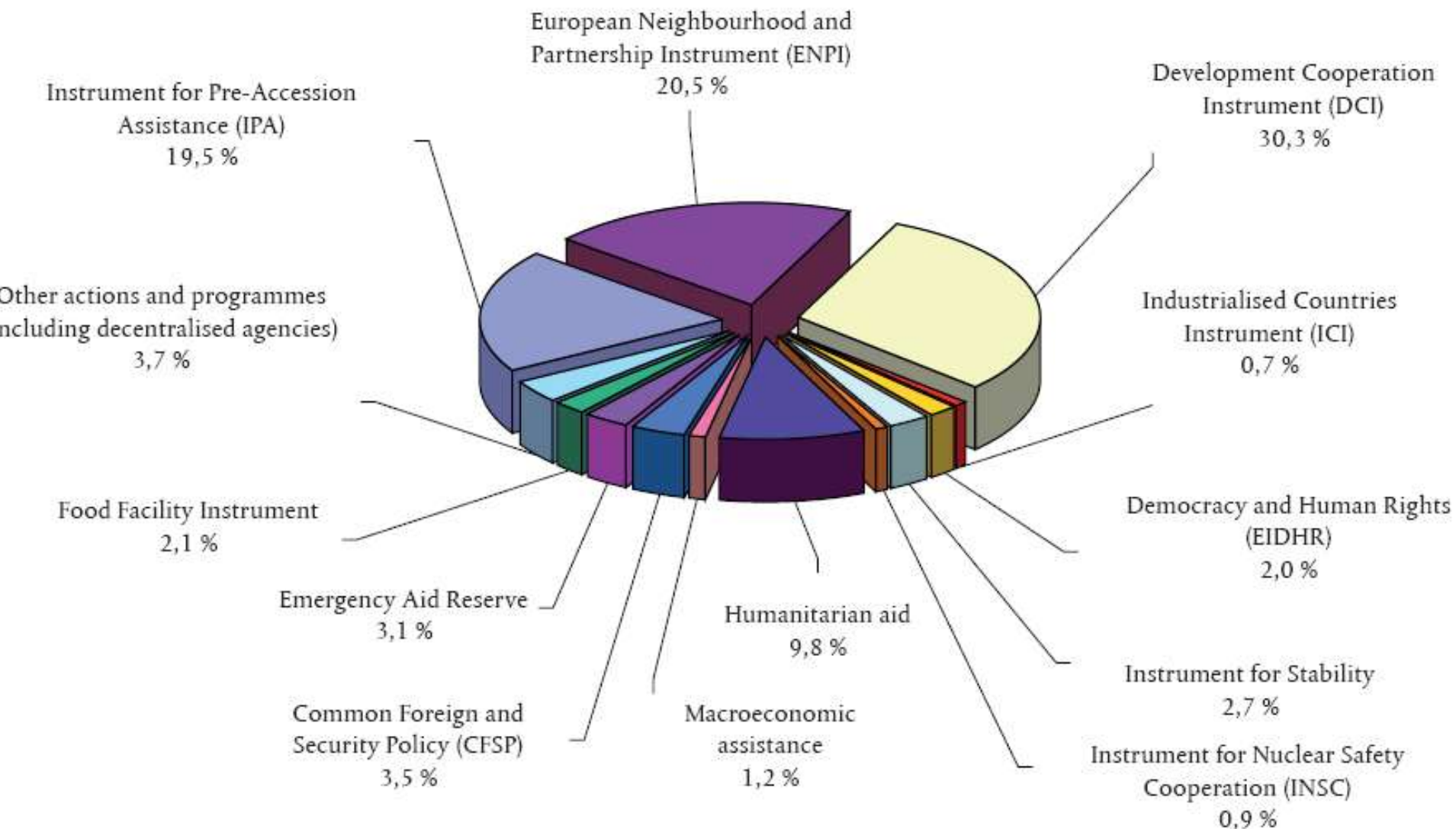
1) z řádného rozpočtu EU

- geografické a tematické nástroje
- vždy v rámci dané finanční perspektivy
(stávající perspektiva 2007 – 2013)

2) z Evropského rozvojového fondu (EDF)

- Fond stojí mimo rozpočet, není tedy kontrolován EP
- na základě dohody z Cotonou, jen pro země ACP
- Fond vždy na období 5 let, nyní 10. EDF
- ČR začne do EDF přispívat od roku 2011 (cca 500 mil. Kč ročně)

EU jako globální hráč (kapitola 4 rozpočtu EU)

EU jako globální hráč (kapitola 4 rozpočtu EU v roce 2010)

Heading 4: EU as a global player	Budget 2010	
	EUR	%
Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA)	1 587 100 000	19,5
European Neighbourhood and Partnership Instrument (ENPI)	1 672 867 627	20,5
Development Cooperation Instrument (DCI)	2 467 932 439	30,3
Industrialised Countries Instrument (ICI)	58 240 000	0,7
Democracy and Human Rights (EIDHR)	164 198 200	2,0
Instrument for Stability	219 559 000	2,7
Instrument for Nuclear Safety Cooperation (INSC)	70 452 882	0,9
Humanitarian aid	800 518 000	9,8
Macroeconomic assistance	98 985 000	1,2
Common Foreign and Security Policy (CFSP)	281 541 000	3,5
Emergency Aid Reserve	248 882 000	3,1
Food Facility Instrument	170 000 000	2,1
Other actions and programmes (including decentralised agencies)	300 730 322	3,7
Total	8 141 006 470	100,0

Finanční nástroje vnější akce EU 2014 - 2020

Pre-accession instrument	14,110 M€
European Neighbourhood Instrument	18,182 M€
Development Cooperation Instrument	23,295 M€
Partnership Instrument	1,131 M€
Instrument for Stability	2,829 M€
European Instrument for Democracy & Human Rights	1,578 M€
Instrument for Nuclear Safety Cooperation	631 M€
Instrument for Greenland	219 M€
European Development Fund (outside Budget)	34,276 M€
TOTAL	96,251 M€

Děkuji za pozornost